

Ringvirkninger – EAHIL2023 setter bibliotekene inn i en større sammenheng

Elin Opheim

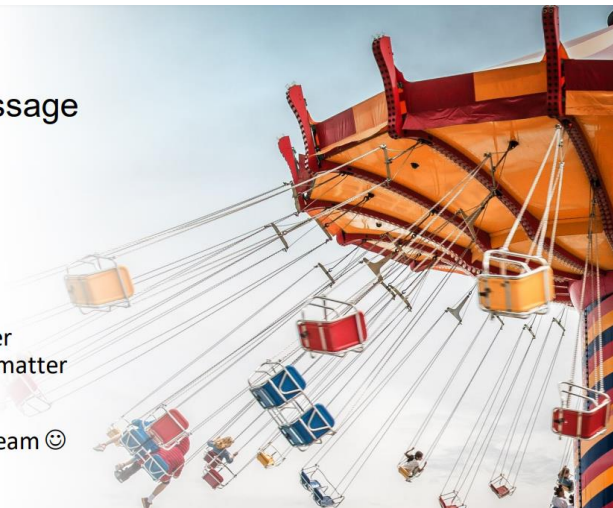
Årets tema for EAHIL var Radical positive change agents, og temaet ble tatt opp av hovedtalerne, i kortere presentasjoner og i workshoper. For meg innebar vinklingen et nytt perspektiv og en større bevissthet om muligheter og ansvar som ligger i bibliotekaryrket. Flere talere brukte ringvirkninger som bilde på hvordan små og store tiltak kan ha effekter og skape endringer vi ikke forutså. Jeg vil omtale tre innlegg:

- [Transforming the image of the library](#) (oral presentation, Hessman & Sjöblom)
- Connecting librarian skills with organizational resilience (workshop)
- [Sustainability in practice: proactive role of librarians in “sustainable librarianship”](#) (keynote Mia Mathiasson)

Eva Hessman og Helen Sjöblom fra det biomedisinske biblioteket ved Gøteborg universitet brukte følgende sitat fra hovedtaler David Lankes: «To be a librarian is not to be neutral or passive, or waiting for a question. It is to be a radical positive change agent within your community.» De innledet med en refleksjon om hvordan studenter bruker det fysiske biblioteket, mens fagansatte og forskere bruker det digitale, og at det er en ubalanse i hvordan biblioteket møter disse gruppene. Ved Gøteborg universitet resulterte dette i prosjektet [Förnyat forskarstöd](#) (2014), hvor en prøvde å forstå forskernes behov bedre. Universitetet hadde forventninger til forskerstøtte fra biblioteket, men det fulgte ingen penger med forventningene. Biblioteket har bygd forskningsstøtte bit for bit: søketjenester; strategier for publisering; publiser-og-les avtaler. Dette er tjenester vi kjenner igjen fra egne virksomheter, men det var inspirerende å høre Hessman og Sjöblom snakke om hvordan tjenestene skapte ringvirkninger i form av flere henvendelser, større rekkevidde og større innflytelse.

Take home message

- Say YES to everything
- Just do it
- Persistence is key
- For events – remember non-participants also matter
- Be self-confident
- Find yourself a good team 😊
- Have fun!

Workshopen om resiliens ble holdt av Nicole Capdarest-Arest og Lorri Zipperer fra University of California og Amanda Ross-White fra Queen’s University. Resilience engineering var et nytt begrep og en ny modell for meg. Resiliens beskriver evnen til å komme tilbake til normalen ‘after the wave hit’. Resiliens i organisasjoner er relativt nytt, men handler om en organisasjons evne til å håndtere utfordringer/hendelser; evne til å overvåke; evne til å forutse; evne til å håndtere, og evne til å lære.

– og til slutt: begrepet resilience engineering er en modell for å lage helhetlige systemer for å kunne møte og lære av ulike hendelser.

Hvordan bibliotek møtte covid-19 pandemien ble brukt som et eksempel. Vi kan evaluere hva vi lærte om organisering av arbeidsoppgaver og ansvar under pandemien til å forutse behov for nye ferdigheter og nye verktøy som kan gjøre oss mer robuste i møte med nye større endringer og hendelser. I bibliotek bør vi ta tid til refleksjon, innhente feedback, overveie hvordan endringer kan påvirke oss, og lære av hvordan vi har håndtert hendelser tidligere. De la vekt på hvordan vi deler kunnskap, hvor viktig det er å skape en kultur for å stille spørsmål og for å få og gi tilbakemeldinger: psykologisk trygghet. Dermed ble det skapt en fin lenke til det supre innlegget fra OsloMet [Power to the librarians](#) som andre har omtalt.

Strategier for bærekraft i høyere utdanningsinstitusjoner har stått på mang en møteagenda, også i bibliotekene. Men hva mener vi med bærekraft i praksis og hva er bibliotekarenes rolle? Dette var tema for hovedtaler Mia Mathiasson fra København universitet. I 2022 publiserte Mathiasson og Jochumsen artikkelen: Libraries, sustainability and sustainable development: a review of the research literature <https://doi.org/10.1108/JD-11-2021-0226> og foredraget bygget på resultatene fra kunnskapsoppsummeringen.

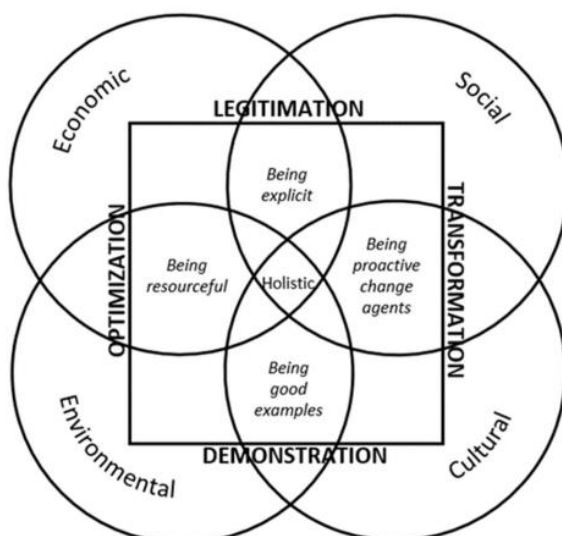
Mia Mathiasson tok utgangspunkt FNs bærekraftsmål og i de fire komponentene av bærekraft:

- økonomisk levedyktighet
- sosial likhet
- ansvar for miljø
- kulturell vitalitet

Analyse av studiene i kunnskapsoppsummeringen gav fire roller for bibliotek/bibliotekarere

- Optimalisering
- Legitimering
- Demonstrering
- Transformerung

Det som gav mat for tanken, og som jeg skal bruke tid på å fordøye, var hvordan dette ble satt sammen til en modell for forståelse av bærekraft i bibliotek og mulige konsekvenser for bibliotekfeltet

"A conceptual model of sustainable librarianship" (Mathiasson and Jochumsen, 2022: p. 1297)
Sustainability in practice

I bibliotek og som bibliotekarer bør vi nå ut, danne partnerskap og være åpne for nye partnerskap. Dette bør være en sirkelprosess og vil ha ringvirkninger. Bærekraft er veien, ikke endestasjonen.

Jeg synes det var et svært godt grep med Radical positive change agents som tema for EAHIL2023. Det gav rom for et spenn av innhold for deltagerne: fra for eksempel å lære mer om programmeringspråket R for å utvikle søkestrategier, til utveksling av erfaringer om prosjekter og til virkelig å løfte blikket til de større sammenhengene.

Takk til SMH for reisestipend!